

g2 g - 2019
gl ej list
š t.3-letnik 11

Tery Žeželj	4 Uvodnik,
	18 Opremljanje
Za Življenje: Intervju Z g2g-jevci, Alja Lobnik	
	66 V Babilonu
Živeti – In Preživeti, Katarina Bogataj	
	72 Evropo Smo
Odklopili Z Aparatov, Matic Ferlan	
	76 Razmišljujoča
Mladina In Kje Bo Gledališče Nekoč, Inga Remeta	

kaza-lo

Uvodnik

Tery

Žeželj

Tokratni gledališki list je posvečen Glejevemu programu za delo z mladostniki ***Generacija generaciji***, ki se je začel izvajati junija 2015. V letošnjem letu sta v sklopu programa nastali predstavi ***Café Evropa*** pod mentorstvom Anje Pirnat in Vida Klemenca ter ***Rdeči utop*** pod mentorstvom Leje Jurišić in Maje Šorli.

Projekt ***Generacija generaciji*** je namenjen gledališču mladih za mlade, predvsem za srednješolce, ki pogosto ne najdejo sebi primernih vsebin znotraj kulturno umetniške produkcije. Gre torej za precej zapostavljeno skupino, ki se v adolescentskem obdobju znajde pred mnogimi vprašanji, izzivi in problemi. ***Generacija generaciji*** mladim predstavlja predvsem prostor za ustvarjanje, prostor za izražanje svojih stališč znotraj neke gledališke oz. uprizoritvene forme, s katero se lahko srečujejo kreativno, avtorsko, preko svojih lastnih oz. za njih aktualnih vsebin in materialov. Prenašanje le-teh v gledališki medij pa zahteva poglobljeno razmišljanje in premišljanje sebe in sveta.

Projekt ***Generacija generaciji*** pa ima nato več odvodov, ki se mi jih zdi smiselno na kratko popisati. Predstava ***Café Evropa*** je nastala v sklopu projekta ***ID: Babylon***, ki ga sofinancira Ustvarjalna Evropa in nastaja s partnerji iz Velike Britanije, Francije, Nemčije, Italije in Slovenije. Znotraj projekta Gledališče Glej produkcijsko vodi tudi koprodukcijo, ki bo imela premiero maja naslednje leto. Predstava ***Rdeči utop*** pa je nastala znotraj projekta 4ID, ki ga sofinancira projekt Erasmus+ in nastaja skupaj s partnerji iz Velike Britanije, Finske, Nizozemske in Slovenije. Oktobra bo v Ljubljani potekalo tudi srečanje vseh partnerjev in udeležencev iz vseh držav, ki bodo po delavnicah premierno predstavili koprodukcijo, in sicer 25. 10. v Stari mestni elektrani. Predstava se bo ukvarjala s temo evropskih identitet in z vprašanji odnosa mladostnikov do Evrope, državljanstev, držav, vrednot ipd. Tu se spet kažejo potenciali gledališkega

ustvarjanja za razmišljanje in analiziranje aktualnosti, hkrati pa za odpiranje navezav in stikov s kolegi iz različnih koncev sveta. Tretji odvod je še projekt *Future Telling*, ki letos poteka drugo leto in ga prav tako sofinancira Erasmus+.

Generacija generaciji je torej eden od pomembnih Glejevih programov, ki se ukvarja z delom z mladostniki, kar je tudi ena pomembnejših Glejevih dejavnosti, saj skupaj s programom ŠtudenTeater pokriva skupine mladostnikov, ki pogosto nimajo svojega mesta v programih kulturno umetniških inštitucij. Gledališče se izkazuje za izredno produktiven prostor predvsem za formiranje kolektiva in občutka skupnosti, ki ga v prelomnih mladostniških obdobjih lahko izgubljam, predvsem pa kot pomemben medij za skupno razmišljanje in premišljanje o temah, ki se kažejo kot aktualne za sodelujoče in se dotikajo širših družbenih vprašanj. Pomembno se mi zdi izpostaviti tudi druge cilje tovrstnih programov, ki skrbijo za mnogokrat zanemarjene aspekte umetniškega okolja, ki ostanejo znotraj večjih inštitucij spregledani in nereflektirani. Taki programi omogočijo pogled na gledališče iz drugih smeri, ki so ključne in zahtevajo vsakič znova preizpraševanje in redefiniranje, to pa so, kot že omenjeno, formiranje kolektiva, ustvarjanje skupnosti in stopanje v stik s kolegi, iskanje skupinske dinamike, razvoj avtorskega gledališča, razvijanje aparata za mišljenje gledališke umetnosti. V ospredje postavljajo pomembnost izobraževanja občinstva, za to razvijajo drugačne strategije, na drugi strani pa tudi izobražujejo mentorje za poučevanje in delo z mladostniki, učijo drugačne metode dela, ki so v Sloveniji še dokaj nerazvite, ipd. Predvsem pa se mi zdi pomembno še enkrat izpostaviti enega izmed ciljev, tj. razvijanje avtorskega gledališča, ki je vedno pogostejše in pomembnejše v polju uprizoritvenih umetnosti in zahteva drugačen način razmišljanja, drugačne pristope ter metode dela. Preko tega se namreč formira lastno mnenje za življenje, razvija se

FUTURE telling

**FUTURE TELLING 2:
The New Generation**

Partnerji v projektu:

**Gledališče Glej,
Slovenija**

**Teatar Tirena,
Hrvaška**

**Landesverband Amateurtheater
Baden-Württemberg e.V.,
Nemčija**

**OPENDOEK VZW,
Belgija**

**SELA- The performing arts
studio Yoram Loewenstein,
Izrael**

**FIDEA- Finnish Centre
of Drama/Theatre Education,
Finska**

**Future Telling sofinancira
Evropska komisija, program
Erasmus+.**

O projektu

**Projekt FUTURE TELLING 2:
The New Generation je
mednarodna izmenjava mladih
iz Slovenije, Hrvaške, Izraela,
Belgije, Nemčije in Finske.
Projekt se je rodil iz potrebe
mladih in njihovih organizacij
po novem gledališkem znanju in
uvedbi novih gledaliških metod
v svoje delo. Na izmenjavi, ki je
potekala med 15. in 21. avgustom
2019 v Kopru, je sodelovalo po
8 mladih iz vsake države (se
pravi 48 mladih udeležencev).
V okviru izmenjave so bila
predstavljene različne metode
dela v mladinskem gledališču,
od fizičnega in verbalnega
gledališča do avtorskega
gledališča in Lecoquevih mask.**

**Delavnice so drug drugemu
predstavljali mladi udeleženci
pod mentorskim vodstvom
izkušenega gledališkega
ustvarjalca.**

Cilj projekta je spoznati in osvojiti nova gledališka znanja – metode, ki jih bodo lahko uporabili pri svojem nadaljnjem (tudi profesionalnem) delu ter načine interpretacije in aktualizacije dane teme.

Projekt razvija kritično mišljenje mladih udeležencev. Javno nastopanje v gledališču jim ne le ponuja svoj glas, temveč tudi občinstvo – ušesa, ki jih bodo slišala. Dviguje zainteresiranost mladih za družbo, v kateri živijo in jim ponuja platformo za raziskavo odnosov med seboj, znotraj njihovega okolja in okolja izven meja svoje družbe.

Sodelujoče partnerske organizacije se bodo povezale v mrežo in skušale k nadaljnjemu sodelovanju pritegniti tudi druge mladinske gledališke organizacije. Sčasoma se bo razvila evropska mreža mladinskih gledališč z namenom izmenjave izkušenj, praks in metod.

**FUTURE
telling**

občutek za gledanje in reflektiranje umetnosti ter za prenašanje drugačnih materialov v gledališki medij.

V pričujočem listu so zbrani štirje prispevki, ki popisujejo letošnjo dejavnost projekta G2G. Alja Lobnik v prispevku opiše potovanje skupine G2G v Francijo, kjer so uprizorili predstavo *Café Evropa*, ter poleg umesti tam nastali intervju z mladostniki, ki so svoje mesto že peto leto našli tudi v Gledališču Glej. Glej je letos v sodelovanju s študentsko platformo Artfiks sodeloval na Artkusijah, kjer so organizirali predavanje o kritiki v avtorskem gledališču. Na podlagi sodelovanja sta nastali refleksiji Matica Ferlana in Katarine Bogataj o predstavi *Café Evropa*, ki se odvija v simbolnem mestu Evropske unije, kjer se preko različnih družbenopolitičnih vprašanj soočijo različne identitete in popisujejo eksistencialna vprašanja skupnosti, združene pod dvanajstimi zvezdicami. Inga Remeta opiše proces predstave *Rdeči utop*, ki je nastala na podlagi preizkušanja meja sebe v današnji družbi in se tako ukvarjala predvsem z menstrualnim ciklom, v nadaljevanju pa napove prihajajočo produkcijo Gledališča Glej za mlade in z mladimi.

**Opremljanje
Za življenje:
Intervju z
g2g-jevci
Alja
Lobnik**

V Francijo smo potovali z avtobusom. Preden smo stopili v njegov trebuh, smo v kafiču v bližini spili eno šilce. Kako priročen začetek, ki po svoje zaobjame srž predstave *Café Evropa* (mentorja: Vid Klemenc in Anja Pirnat). Kafič bi lahko kratkomalo razumeli kot simbolno mesto prehajanja in srečevanja neke heterogene skupine ljudi na nekem specifičnem prostoru, kar jih do določene mere zaveže in obveže v (hipno) skupnost. Tudi zamišljanje skupnega evropskega prostora terja nekaj napora v izmenjavah in srečevanjih ter je vanj vpisan (ideološki) premislek o tem, kako ustvariti politično skupnost raznorodnih sredin, ki bi se bila zmožna prepoznati v transnacionalni identiteti na podlagi skupnega evropskega projekta, polnega kontradikcij, v katerem živijo in delujejo.

Pripadnost neki tvorbi ustvarjajo različne okoliščine, Benedict Anderson je denimo menil, da je skupni prostor moč vzpostaviti

skozi zamišljeno skupnost, ki se prepoznava skozi tisk in jezik ter ustvarja občutek pripadanja tudi med tistimi, ki se nikoli ne bodo zares srečali. Naključje srečanja pa je prvenstveno materialistično in lahko preseže jezikovno heterogenost v srečevanjih in prepletu osebnih naracij. Predstava *Café Evropa* to počne na ravni vsebine in reprezentacije, *ID: Babylon* pa povsem po babilonsko presega zatohlost nacionalnih okvirov na ravni izvedbe projekta. Gre za gledališki projekt, preko katerega deležniki iz različnih dežel (partnerji: Das Letzte Kleinod, Nemčija; delleAli teatro, Italija; SNG Nova Gorica, Slovenija; Gledališče Glej, Slovenija; the Albany, Velika Britanija; pridružene države: Madžarska, Poljska, Latvija, Češka, Nizozemska, Hrvaška) raziskujejo izkušnje najstnikov po Evropi, začeniši z letom 2018, ko so preko antropološke raziskave v obliki pogovorov in intervjujev z mladimi iz vrste partnerskih držav iskali zgodbe z različnimi

ozadji in izkušnjami, tudi ali predvsem s tistimi, zapisanimi migracijam skozi različne generacije in gradnjo skupnosti z zgodovinsko izkušnjo migracije. Teme, ki so se znotraj raziskave porajale, so postale dramska predloga ali sklop tematskih fokusov in temelj uprizarjanja.

In tako nas je preplavilo, šilce, da smo začutili ščemenje po telesu in smo se lahko sproščeno razlezli po neudobnih sedežih. Mlada skupina najstnikov, ki G2G (Generacija generaciji / Generation to Generation, v nadaljevanju G2G) v Gledališču Glej obiskuje že peto leto, se je odpravila v francoski teater Théâtre du Pélican v mestu Clermont-Ferrand. Ta je postal stičišče vseh deležnikov, ki so s svojimi antropološkimi nabirkami uspeli ustvariti uprizoritve v prvi polovici 2019.

Mladež Gledališča Glej nosi s sabo nekaj zelo specifičnega, in sicer da se jim pretežno izpisuje avtobiografija

deprivilegiranosti in socialnih stisk. V tem smislu je projekt G2G več kot samo platforma za spoznavanje mladih s protokoli gledališča in ustvarjanja bodočih igralcev in igralk ali pa kratkomalo ideologija na delu. Je večletno vadbišče za urjenje odnosov, za vzpostavljanje lastnih meja in avtonomije ter za izgrajevanje vezi, ki ustvarjajo varnostne mreže za adolescente pri njihovem občutljivem odraščanju. Ta naravnost drži vodo zavoljo dolgega trajanja, Glej namreč spremlja mladež skozi leta v njihovih premenah in spotikljajih.

Mislim, da teče četrto leto, odkar sem kot popisovalka vstopila v Gledališče Glej, odkar sem se torej lotila preizpraševanja estetik in usmeritev, postopkov dela in naracij, ki jih ta gledališki oder, razpet med štiri emblematične stebre, ustvarja. A potrebovala sem kar nekaj časa, da sem zaznala neko določujočo, a vendar tako bazično in imanentno razsežnost njegovega

delovanja. Gledališče Glej je bilo vselej stičišče zgodb, odrinjenih na margino. Določala ga je politično-družbena naravnost delovanja, ki pa se ni kazala toliko pod odrskimi lučmi, marveč v sami strukturi tega gledališkega življa. V Gleju se premišljuje o tem, kako ohraniti senzibilnost za družbena vprašanja na ravni odločitev za notranje sodelavce, ki jih v gledališko družino pogosto vodi kontinuirana praksa in nabiranje znanj, ki se kasneje lahko pretvorijo v profesionalni angažma. Zato tudi ni naključje, da se mladi ustvarjalci (G2G) spoznavajo tudi z drugimi poklici v strukturi Gleja, kar jim hkrati zagotavlja nekaj nujne eksistencialne varnosti, predvsem pa s tem pridobijo nekaj, česar jim znotraj intimnih prostorov umanjka – družinski dispozitiv. Zato so zaveze in zveze močne, bazirajo na pripadnosti in občutku varnosti.

Ob izteku festivala v Franciji (tu smo

mdr. gledali tudi uprizoritev novogoriškega teatra *V našo skuto ne pojdejo* pod mentorstvom Tereze Gregorič, ki je brezsravno politično nekorektna in naslavlja populizme in fašizme vseh vrst) smo se posedli v kantino, kjer smo vsak dan kosili in napravili *en tak* kolektivni intervju. Moje mesto na popotovanju je bilo namenjeno beleženju, opazovanju z udeležbo, prav tako svojevrstnemu antropološkemu raziskovanju. Anna Andolšek, Laura Antončič, Almedin Kajtazović – Medo, Tina Malenšek, Kaja Savodnik in Nina Žerdin so se posedli okoli mize in pričeli smo. Anja Pirnat in Inga Remeta sta kot mentorici, ki otroke spremljata skozi leta, pospremili pogovor.

(Najprej so me zanimala formalnosti.) Kako dolgo ste skupaj in kdo vse so bili vaši mentorji?

Kaja: Vsi smo na neki točki delali drug z drugim. Sicer ne v vsaki predstavi, ker se ves čas mešamo in premeščamo. Medo, Laura in jaz smo začeli delati skupaj že leta 2014. Naši mentorji so bili Marko Bratuš, Ajda Valcl, Sebastjan Starič, Mateja Kokol, Larisa Javernik, Simona Semenič, Jure Novak, Anja Pirnat in Vid Klemenc, »tanajjači«.

Kako pravzaprav delate?

Ali sami pišete tekste?

Sami določite teme?

Skupaj: Teme so določene preko projektov. Skozi leta so se zvrstile različne vsebine, denimo tehnologija, družina, prihodnost itn. Eno leto smo delali po romanu *Gospodar muh*, drugo leto je bila tematika domišljija – gledalca v tej predstavi nismo želeli pripeljati do konca, pustili smo mu prostor, da se je lahko vključil z lastno domišljijo. Leta 2017 smo ustvarili koprodukcijo kot

zaključek projekta, delali smo v Amsterdamu z Nemci, Nizozemci in Francozi. Iz vsake države sta prišla po dva igralca, iz Gleja sta sodelovali Laura in Kaja.

Kaj vam je skozi leta sodelovanja z Glejem najbolj ostalo? Kaj vas je najbolj zaznamovalo?

Kaja: V gledališču lahko predaš toliko sporočil, toliko stvari lahko pride na površino, obenem pa je tako lepo biti s skupino. Res veliko spoznaš glede sebe, *pismo*. Zdi se mi, da me je delo v gledališču na nek način odprlo, ne vem, kaj bi brez Gleja. Vse skupaj deluje malo terapevtsko. Poleg tega pa se ne gremo teh molierovskih zaprašениh scen, raje se ukvarjamo s tem, kako mladi razmišljamo in o čem razmišljamo.

Medo: Meni je Glej pomagal pri samopodobi, prej sem bil kar malo sramežljiv, zdaj nisem več. Spoznal sem se s tehniko v gledališču, s tem, kako se postaviti v prostor, kako artikulirano govoriti, premagal sem strah pred

javnim nastopanjem, naučil sem se dihati s prepono itn.

Kaja: Delo v Gleju mi je potenciralo kreativno razmišljanje, zdaj nenehno povezujem stvari in povsod vidim zgodbe. Na primer pri pisanju mi pomaga predvsem to, da lahko iz vsake stvari nekaj narediš in kritično premišljuješ o sebi in o umetnosti. Poleg tega zdaj tudi drugače gledam predstave, manj stvari mi je všeč in sem bolj kritična.

Opazila sem, da ste zelo natančni bralci in veste, zakaj vam nekaj ni všeč ali zakaj vam je nekaj zanimivo. Večinoma ste tudi v Gleju delali tako, da ste postavljali prizore in si jih drug drugemu komentirali, s čimer, predvidevam, ste vežbali tudi artikulacijo tega, kar vidite na odru?

Medo: Napredovali smo v tem, da smo na začetku bili sposobni dati samo sodbo, to mi je ali mi ni všeč. Zdaj lahko to mnenje razdelamo in pojasnimo. Prej pa smo kar

nakladali v tri krasne.

Kako ste se na začetku lotevali stvari, kje ste v gledališkem smislu pridobili največ znanja?

Laura: Vsako leto smo dodali kaj novega, stopnjevali smo spoznavanje z gledališčem, na začetku smo se ukvarjali s tem, kako se postaviti na oder, drugič smo začeli s plesom, kasneje šele s tekstom. Potem smo se spoznavali z videom, s kostumi itn. Postopoma smo torej uvajali nove elemente.

Tina: Letos smo delali intervjuje, pri tem smo si pomagali z vprašalniki. Sodelujoče smo zožili na tiste mlade med 15 in 20, ki se ukvarjajo s folkloro, z narodnozabavno glasbo. To je bilo kar težko najti, vsi smo namreč iz Ljubljane.

Kako pa ste iskali?

Skupaj: Preko vez, preko *frendov* od *frendov* od *frendov* ...

Imeli ste 10 vprašanj, ki so bila precej obsežna. Ali ste se z intervjuvanci

dobili v živo? Ste snemali in transkribirali intervjuje ter iz tega pobirali materiale? Ste iskali podobnosti ali razlike med njihovimi zgodbami? Teme, ki jih odpirate na odru, so težke. Ljudje, ki ste jih vpletli v predstavo, se mi zdi, da niso tako konzervativni, kot bi stereotipno pričakovala (naj spomnim, ruralna deca, ki poslušajo narodnozabavno glasbo).
Skupaj: Dostikrat kažejo neko drugo sliko, nekaj, kar od njih pričakuje družina.

Ta družina nas vse malo heca, a nas ne? Ste kasneje vpletli tudi lastni premislek? Ste imeli proste roke, da ste iz materialov ustvarili avtorski prizor?

Kaja: Imeli smo nabirko tem in idej, potem smo ustvarjali sami, tekst smo vključili preko intervjujev, Medo ima celo dobesedne citate.

Pripovedujte mi o vsakem od vaših prizorov.

Medo: Najprej sem naredil prizor s kavčem, ki je bil

polom. Vid me je *zdisal*, rekel je, da lahko naredim več, naj se zresnim. Vzel sem si en teden, potem pa sem naredil prizorček, kjer sem v prisilnem jopiču in kažem na lastno stisko, pogovarjam se sam s sabo, kot kakšen *sizič*. Na koncu sem se zadavil sam s svojim jopičem, a samomor ne funkcionira dobro v teatru, ker je gluma. Kasneje je prišlo do tega, da so me soavtorice na odru vezale, nekako v smislu, tudi če se iz tega rešujem, je to moj *lajf* in moram s tem živeti. Obstaja in jaz se moram s tem pomiriti.

Nina: Začela sem direktno iz nekih slik družine. Vsi, tudi ta, s katero sem delala intervju, imamo komplekse, povezane z družino. Štartala sem iz tega, da se pretvarjam, kako je vse v redu. Pa ni. Kasneje sem imela dilemo, ali jaz na odru vem, da nekaj v zvezi s temi družinskimi zablodami ni v redu ali da sem prepričana o tem, da je vse to povsem ok. Odločila sem se za to, da mislim, da je v redu in v to hočem prepričati tudi ostale. Sicer na nekih mestih blago

Café Evropa

Café Evropa

avtorska predstava / ID: Babylon

»Razpadajoči jaz v
razpadajoči Evropi.«

Premiera

16. marec 2019 / Gledališče Glej

Café Evropa je simbolno mesto Evropske unije, sodobnega Babilona, v katerem druga z drugo, ena mimo druge in ena proti drugi sobivajo različne identitete. *Café Evropa* generaciji, ki ji je pogosto odvzet glas, daje mesto in se brutalno sooča z eksistencialnimi in družbenimi vprašanji nacionalne in evropske identitete, družbenih vrednot in norm ter mesta mladih v družbi.

Babilonski stolp se gradi in razpada, *Café Evropa* pa prek različnih uprizoritvenih tehnik avtorskega gledališča, giba, besedila in glasbe sestavlja mozaik raznovrstnih in kontradiktornih pozicij mladih. Tukaj in zdaj. S(m)o in nis(m)o, povsod in nikjer. Razpadajoči jaz v razpadajoči Evropi.

Kolofon

Avtorji in nastopajoči:

Anna Andolšek, Laura Antončič,

Manca Dečman, Almedin

Kajtazović, Tina Malenšek,

Kaja Savodnik, Nina Žerdin

Mentorja: Vid Klemenc, Anja Pirnat

Kostumografija: Mateja Čibej

Raziskovalka: Anja Pirnat

Oblikovalec videa: Borut Bučinel

Oblikovalec svetlobe:

Grega Mohorčič

Svetovalec za koreografijo:

Klemen Janežič

Fotografinja: Neža Oblak

Tehnično vodstvo: Grega Mohorčič

Izvršna producentka: Inga Remeta

Produkcija: Gledališče Glej

Izvedba projekta ID: Babylon

je sofinancirana s strani

Evropske komisije, programa

Ustvarjalna Evropa, Kultura.

Vsebina komunikacije je izključno

odgovornost avtorja in v nobenem

primeru ne predstavlja stališč

Evropske komisije.

Projekt sofinancirajo tudi

MOL in MK.

O predstavi

**»Če si predolgo sam, se ti
začne mešat.« (Lana, 19 let)**

»Ja, verjamem v boga. Kljub temu še vedno kadim in pijem in seksam in obenem sploh ne molim. Toda to še ne pomeni, da sem slab človek.« (Majid, 20 let)

»Moj limbični sistem govori nek popolnoma drug jezik kot moj korteks, tako da se ne razumemo ravno najbolje.« (David, 19 let)

**»Moraš delat na sebi.
Delat na sebi.« (Anže, 19 let)**

**»Dobra mati ... Da spoštuje moškega,
da se zna obnašat, da ne bo imela
recimo otroka v vozičku, ona se bo
pa zraven sprehajala v eni kiplci, vsa
cipasta.« (Karmen, 18 let)**

»Saj tako je pri vseh, a ne?«

**Welcome! Bienvenuti! Willkommen!
Bienvenue!**

**Dobrodošli v Café Evropa! Rahlo
razpadajoči, precej brez smisla,
nenehno izgubljeni in močno razdvojeni.
Soočimo se s strahovi, poigramo se
s pričakovanji, razpadimo pred očmi
razpadajoče Evrope. Ujeti nekje vmes.
Kdo smo? Kam gremo?**

O projektu

ID: BABYLON, znotraj katerega je nastala predstava *Café Evropa*, je gledališki projekt, preko katerega raziskujemo izkušnje najstnikov po Evropi. Začel se je konec leta 2018 z antropološko raziskavo v obliki pogovorov in intervjujev z mladimi iz vrste držav, ki imajo različna ozadja in izkušnje, vključno z izkušnjo migracij. Njihovi interesi, upanja in strahovi bodo temelj del, ki jih bomo ustvarili v nadaljevanju.

Partnerji projekta smo

ID: BABYLON ustvarili kot odgovor na številne izzive, s katerimi se dandanes soočajo najstniki, vključno s porastom ekstremizma, nacionalizma in izzivov, ki jih prinašajo migracije ljudi. Naša vizija projekta je razvoj transnacionalne identitete in ideje skupnega evropskega državljanstva za mlade, ki bi jim pomagala oblikovati širši pogled onkraj meja njihovih rojstnih držav.

Europe
Café

dvomim. Gre za masko, ki jo vsi kažemo.

Se mi pa zdi, da si daleč in radikalno zastavila vsebino, šla si v posilstvo, v orožje itn. Vsebina se zaostrojuje in stopnjuje, v tem pretiravanju absurdnost vnašaš z ljubko govorico. Prizor je lepo grajen in resnično fino sooči grozote in tvojo ljubko mladostniško »kakorda« naivnost.

Anna: Igram vlogo, v kateri se lahko znajde vsak. Igram žensko, ki ima ogromen pritisk na svojih ramenih, pet otrok in moža. Deluje, kot da bi bila ves čas ful vesela, samo da pravzaprav trpi. Prej je bila rokerica, bila je huda bejba, potem pa jo je to materinstvo priklenilo. Prej je živela nor *lajf*, veliko je potovala. Ona je taka tipična Slovenka, s tipičnimi starši, *pressure motherfuckerji*. Enostavno je podlegla pritiskom staršev. Smehlja se ob tem, ko jo ljudje zasmehujejo, dokler se ji v nekem trenutku ne zmeša. Tega ne more več *špilat*.

Kako to, da si se odločila izgraditi lik, ki je starostno oddaljen? Ostali liki so generacijsko bliže.

Nina: Meni se zdi, da ko si mlad, obstaja več možnosti, da spremeniš stvari. Kasneje si zakoličen. Vsega je konec. Stvari je težje spremeniti.

Misliš, da to ni stereotip? A ne moreš kadarkoli spremeniti stvari?

Anna: Karmen, punca v intervjuju, govori o prihodnosti, o tem, kako bo imela pet otrok in moža, poroko in vse. Prihodnost, ki jo je zgradila, je tista, ki si jo želi družina in pritiska nanjo.

Vi nimate teh pritiskov? Kaj pa je treba?

Skupaj: Treba je narediti faks, izobraziti se je treba. Imeti reden *job*, ne biti brezposeln umetnik. No ja, nasploh ne biti umetnik.

Kako gledajo starši na projekt?

Medo: Dokler nisi umetnik, je vse v redu.

Kaj je še treba?

Medo: Moji me ves čas sprašujejo, zakaj hodim in zapravljam *cajt*.

Inga: Zdaj te vidijo, kako si se izgradil in so čisto ponosni ...

Medo: Nič niso ponosni. Prideta na premiero, samo takoj gresta.

Inga: Dobro, niso navajeni hoditi v gledališče, morajo se privaditi na te nove kontekste. Prvi dve sezoni na primer sploh nista prišla na premiero. Ta premik se mi zdi pozitiven.

Anna: Jaz sem šla kar malo po svoje. Zdaj mi je ful *fajn*.

Kaja: Meni je pritisk »biti v redu«. Tudi če doživljaš močna čustva, se tega naj ne bi kazalo. Škodljivo je, če tega ne deliš.

Tina: Pričakuje se, da se ustališ, da imaš družino, partnerja in otroke.

Nina: »*Kam blizu se presel, da se bomo vidli.*«

Kaj bi pa vi?

Anna: Imela bi *mini van*, z njim bi potovala po svetu in pela na cesti. Vmes se malo ustališ, za mesec ali dva, da odkrivaš svet, dokler lahko.

Potem pa je treba spet na pot.

Inga: Ena takšna slovenska Zaz.

Medo: Jaz bi šel na AGRFT, rad bi bil igralec. Zdaj se učim za tehnika, tako da bom lahko sam svoj mojster. Moram najprej zaključiti srednjo šolo. Pri nas nihče ni bil igralec. Govorili so, samo *sport sine, sport*. Fuzbal, rokomet, sam da je šport in jaz, eeee, v gledališče. *Koja je tebe poplava izbacila.*

(Nadaljujmo po prizorih ...)

Laura: Izhajala sem iz Karmen, pa tudi malo iz sebe. Moj lik se ful išče, živčna je, ker ne ve, kaj točno je. Bela čokolada zame predstavlja nekaj, kar si želiš. Zgodba za tem gre, da ni treba iskati, česar si želiš, ampak da moraš to najti pri sebi. Te bele čokolade kar ne najdem in ne najdem, dokler ne dojamem, da sem to jaz. Zato kasneje tudi takšna evforija. Dojamem, kaj je treba narediti, kako to najti in kako sprejeti vse, pluse in minuse. Treba je delati s tem, kar imamo.

Kaja: Prizor, kjer prodajam srce, je nastal kot odgovor na *fejlan* Medov prizor s kavčem. Na neki točki je deloval kot TV-prodaja. Govoril je iste stavke: *Jaz sem žalosten. Vsi se kdaj počutimo osamljene.* Tudi sama sem želela nekaj prodajati. Želela sem narediti nasprotje, prodajati nekaj, česar ne prodajamo. Srce. Prizor sem povezala s premislekom o tem, kaj je ljubezen, kaj se pričakuje itn. Od žensk se pričakuje, da bomo skrbne, da rajši razpademo, kot nečesa ne naredimo. To se zame poveže z *Metuljčki*. V pesmi namreč povem, da ne znam ljubiti. Skozi ves prizor, ko prodajam srce, iščem nekaj zunaj sebe in na koncu povem, da tega ne znam dati.

Japonci npr. prodajajo objeme. Povsod smo obkroženi s potrošniško družbo, kjer je vse naprodaj. Lahko kupiš celo intimo. A da na koncu rečeš, da ne znaš ljubiti – je to povezano osebno s tabo?

Kaja: Veliko se ukvarjam s tem. Nihajo mi čustva, od zaljubljenosti do tega, da mi človek ne pomeni nič. Brala sem Frommovo delo *Umiranje ljubezni*, kjer govori o tem, kaj ljubezen pravzaprav je. Vsi jo iščemo, a se ne vprašamo, če smo jo sposobni dati. Tipična vizija ženske je, da je ful zaljubljena, v tem se preprosto nisem našla. Fromm piše o iracionalnih oblikah ljubezni, o zalezovanju, gledanju romantičnih filmov, ki ti predrugačijo percepcijo ljubezni.

Tina: Osredotočila sem se na skrivanje. Papir predstavlja mene, kako ga prodajam in iščem iskren stik. Na prvo žogo lik deluje površinsko, razlaga in blebeta v nedogled. Potem pride do iskrenega, želi si, da bi jo nekdo razumel, zato v nedogled ponavlja vprašanje: *Ali me razumeš?* Vmes sem imela stisko. Nisem se našla v prizoru. Nisem želela, da je ta ženska jaz. Zato sem si en dan na vajah rekla, danes se bom oblekla tako, kot se za vaje oblačijo

igralci. Danes bom umetnica. Naenkrat je začel nastajati tekst. Ona je ena tistih, ki preberejo eno filozofsko knjigo in se ji odpre ves svet. Zadnja replika, ki jo ima, je ta med njo in njenim izbrancem. V prizor sem želela pripeljati osebni strah pred tem, da nas nihče ne bo razumel in se zato skrivamo.

Anja, koliko časa si z njimi delala?

Anja: Z njimi sem začela kot sila raziskovalnega dela. Bila sem tista, ki jih je pripravila na intervjuje. Učili smo se, kako intervju izpeljati, kako se nanj pripraviti, intervjuvali so se tudi med seboj. Ta del je bil pomemben zato, da smo lahko ustvarili strukturo in dospeli do relevantnih vsebin. In da vedo, kakšne vsebine se podajajo, kako izpeljati intervju tudi, ko se zalomi. Poleg intervjujev je raziskovalni del obsegal tudi krajšo anketo, ki je bila namenjena kvantitativni analizi. Želeli smo zaobjeti čim večji vzorec mladostnikov, vprašanja v

anketi so bila v vseh državah enaka. Ti podatki so nam namreč služili za statistično predstavo/analizo/primerjavo mladostnikov po posameznih državah, ki sodelujejo v projektu. To anketo so delili med kolegi, prijatelji, sošolci itd. Kasneje so začeli vaditi z Vidom. Na neki točki sem se priključila še kot mentorica za dramaturško svetovanje. Štartali smo pri osnovah – pri telesu in glasu. Potem smo iz intervjujev črpali teme, začeli smo uvajati predmete in si zastavljali naloge. En del vprašanj pri intervjujih je bil pri vseh državah partnericah enak. Poleg teh smo določili še deset vprašanj, s čimer smo uokvirili širok nabor tem in se osredotočili na to, kaj nas zanima znotraj slovenskega prostora. Ena od nalog je bila, da morajo na vajo prinesiti svoj najljubši predmet in razložiti, zakaj jim ta predmet toliko pomeni. O predmetu so morali govoriti kot o zelo osebni stvari. Nabrali smo kolo, družinski album, posteljo, vse se je samoplajalo, vse je postalo odziv na odziv. Ko

so bili intervjuji zbrani, so bili dostopni preko *google drive*, in tako smo začeli teme povezovati in o njih premišljevati. Nismo se obremenjevali z neko krovno temo, vsak je ustvarjal svoj prizor. Nekakšen metamoment sicer obstaja, intro z manifestom o gledališču (*ta del je Mančini, vendar je zaradi odsotnosti v Franciji njen del prevzela Tina*). Vse se nekako vrača, začnemo z manifestom in končamo s Tininim prizorom umetnice. Odločili smo se, da gremo korak naprej, da predstava ni samo naključno spojen kolaž. Kaj pa, če bi bil to *kafič*, kot simbol (re)prezentacije Evrope? Hkrati vnašamo še grotesko, absurdnost, konča se enako, kakor se začne, obstajajo vzorci, iz katerih težko pobegnemo. Imeli smo tudi idejo nekakšnega *big brotherja*, kaj je torej tisto, kar te definira od zunaj in pritiska od znotraj – družbeni pritisk in samopodoba sta prepletena, brez da bi se tega zavedali. Na delu je nekakšna samoregulacija.

Inga, glede na to, da jih spremljaš že kar nekaj časa, kje se ti zdi, da se je zgodil največji premik?

Inga: Pri tem projektu sem ponosna na dva nivoja, ki smo ju vzpostavili. Prvi, ki je meni ključen, je, koliko je njim samim uspelo skozi procese pridobiti na samozavesti. Zelo pomemben moment je bil, da smo jim zaupali in jim sledili v tem, kar so želeli izraziti. Na začetku smo se ukvarjali s konkretnimi temami, nismo vedeli, kako se lotiti teh procesov. Zdaj čedalje bolj razvijamo projekt in določamo teme, ki so zelo široke in v katerih se lahko vsakdo najde. V njih nam je uspelo spodbuditi to, da si lahko zaupajo, da njihovo mnenje šteje in da ni treba imeti zadržkov pri tem, da nekaj artikulirajo in fizično izrazijo. Pomembno je tudi premeščanje in spoznavanje mladostnikov iz drugih mest, držav in kultur. Tako v splošnem, življenjskem smislu, kot tudi v smeri produkcijskega izražanja in gledališča. Ugotavljamo,

da smo različni. Skozi G2G smo dosegli, kar smo želeli: da se opogumimo na ravni avtorstva, kar je bil od začetka naš ključni poudarek. Vsi skupaj smo se skozi proces učili, denimo, kako razvijati tovrstne projekte. Oni pa so bili naši »poskusni zajčki«, učili smo se na njih in to, da zdaj prednjačimo v premišljevanju strategij v tovrstnih projektih, gre zahvala predvsem njim. Ogromno smo se ukvarjali z vprašanjem omejitev, kaj oni zmorejo in česa ne. Naučili smo se, da zmorejo veliko več. In če zahtevaš več, tudi oni dajo več, s tem pa lahko skupaj premikamo meje. Vsako leto smo na njih prenesli več odgovornosti, spoznavali so se z vse več elementi znotraj gledališča. To so te finese, s katerimi se igraš šele, ko prideš do nečesa konkretnega. Veliko so naredili tudi glede profesionalnosti, vidiš sicer, da so zmožnosti različne, a vsak raste po svoje z vsakim projektom.

Torej je to nekakšno opremljanje za življenje ...

Inga: Naša vstopna točka nikoli ni bila vzpostavljanje profesionalcev, to je za nas povsem sekundarno. Bolj ključno se nam je zdelo delati na vsebinah, to pa, da so na performativni ravni boljši, je učinek dela in vaj.

A imate vi za Ingo vprašanje?

Medo: A nas maš kaj rada?

Inga: Ful, drugače ne bi bila tu.

Inga: Mislim, da je ta projekt prerasel Glej in rabi več, kakor mi zmoremo. To je stvar, ki bi jo morali opravljati večji. Držimo ga samo zato, ker imamo drug drugega zares radi, ker smo na dobri poti in ker je pomembno, da se takšni projekti delajo.

Ali misliš, da se s tem ne izgubi določenih kvalitet, ki jih imajo manjše gledališke tvorbe, kjer je vse bolj osebno, raven inštitucionalizacije pa verjetno prinese svoje križe? Vprašanje

je verjetno, kako sistemativirati takšen know how.

Inga: LGL je začel delati podobne projekte, s podobnimi cilji, vendar se mi zdi, da ga mislijo in izvajajo nekoliko drugače. Sami smo se tri leta pripravljali na projekt, poskusili smo zaznati, kje je manko, in se na to pripraviti. Hodili smo na izobraževanja in ko smo se zanj odločili, smo vedeli, da smo bosí. LGL si ne more dovoliti, recimo temu, neprofesionalne produkcije, ki si jo mi lahko. Poleg tega je zadevo treba premisliti na nivoju vključevanja in sodelovanja mladostnikov. V LGL so bile vsebine določene vnaprej in tako ni bilo prostora za vsebinsko delo z mladimi, na katerem pa naše produkcije temeljijo. V G2G je osnovno izhodišče mnenje vključenih mladostnikov, pri LGL, tako se zdi, gre bolj za profesionalno umeščanje na oder.

Sicer je res, da se pogosto v ustvarjalnih procesih **zaciklaš**, vendar je pomembno, kako

se tega cikla potem lotiti. Pri ŠtudenTeatru si ne dovolijo pomagati, in to se mi zdi prav. Napake so sestavni del, so ključne, padeš in greš naprej. Pri G2G se vozle takoj pregnete in predela. Sicer se tudi tu zgodi, da kdo odstopi. Ta projekt dovoljuje prostor, da rečemo, da nekaj ni ok in da lahko gredo znova ali drugače.

Projekt je veliko bolj ključen za vse udeležence, ki gredo z nami skozi učenje o tem, kaj je umetnost in kaj življenje, kakor za Glej. Razmišljala sem, kako bi še lahko nadgradili projekt, da bi denimo pripeljali specializante, psihologe, sociologe, socialne delavce. Naslednji teden npr. delamo na temi čuječnosti s študenti psihologije. In tu je na mestu tudi vprašanje uvajanja tovrstnega kadra v profesionalne projekte. Tudi tu gredo stvari pogosto v razsežnosti, v katere je nevarno iti. Poigravanje s človekom je spolzek teren in se mnogokrat znajdemo že vpeti v situacije in trenutke,

za katere nismo strokovno usposobljeni – biti psiholog ali sociolog, psihiater, to niso segmenti, ki jih ob svojem profesionalnem delu v gledališču nujno vsi imamo. Ni treba, da je nekdo ves čas prisoten, dovolj je, da te nekdo porine v pravo smer. Mnogokrat prevzemamo različne vloge, smo usmerjevalci, svetovalci in opora, ki pa ni zadostna. Tudi meni je nelagodno biti v tej poziciji, to niti slučajno ni to, kar bi morali dobiti.

Rdeči utop

Rdeči utop
mladinska avtorska
predstava / 4ID

»*Utop — konec, začetek,
transformacija ali sleherna
realnost?*«

Premiera
08. april 2019 / Gledališče Glej

Kolofon

Sodelujoče:

Petruša Koželj, Karin Oražem,
Amadea Pristavec, Petja
Rozman, Matic Smolič
Mentorici: Leja Jurišič, Maja Šorli
Fotografija: Neža Oblak
Kostumografija: Mateja Čibej
Lučno oblikovanje in tehnična
podpora: Valter Udovičić
Izvršna produkcija: Inga Remeta
Produkcija: Gledališče Glej
Zahvaljujemo se: Lana Derenda
Zonta, Lana Gerželj Bizjak, Brina
Predalič, Timeja Liplin Šerbetar,
Ivan Vastl, Filip Žunić

Projekt sofinancira
Evropska komisija, program
Ustvarjalna Evropa.

O projektu

Ideja za projekt 4ID se je rodila skozi ustvarjalen proces z najstniki (po dva iz vsake partnerske organizacije sta bila del konference v Denverju). Intenziven kreativen proces jim je omogočil, da so skozi svojo domišljijo začeli razmišljati o možnostih ustvarjanja novih skupnih performansov. Ker smo kmalu ugotovili, da organizacije uporabljamo različne metode dela z najstniki, smo osnovali skupen projekt, skozi katerega se mladi lahko priučijo specifične gledališke metode, ki jo nato delijo s svojimi vrstniki. Skozi projekt bomo soočali raznolika ozadja, od koder prihajamo, ter ustvarili prostor za našo različnost. V središču našega dela bo intenzivna refleksija o stvareh, ki nas vse povezujejo. Ključne teme, ki jih raziskujemo, so evropska identiteta, Evropa, naša prihodnost v njej, upanje in sanje, strahovi, povezani z Evropo in podobno. Te teme bomo povezovali z vprašanjem seksualnosti, spola, spolnosti, družine, odraščanja, prijateljstva, ljubezni ter zabave. Raziskovati želimo različne vidike vpetosti najstnikov v Evropo.

Rdeči utop, utop v menstruaciji, krvi — najbolj življenjski tekočini vseh tekočin, tekočini preteklosti, prihodnosti in sedanosti. Tekočini realnosti.

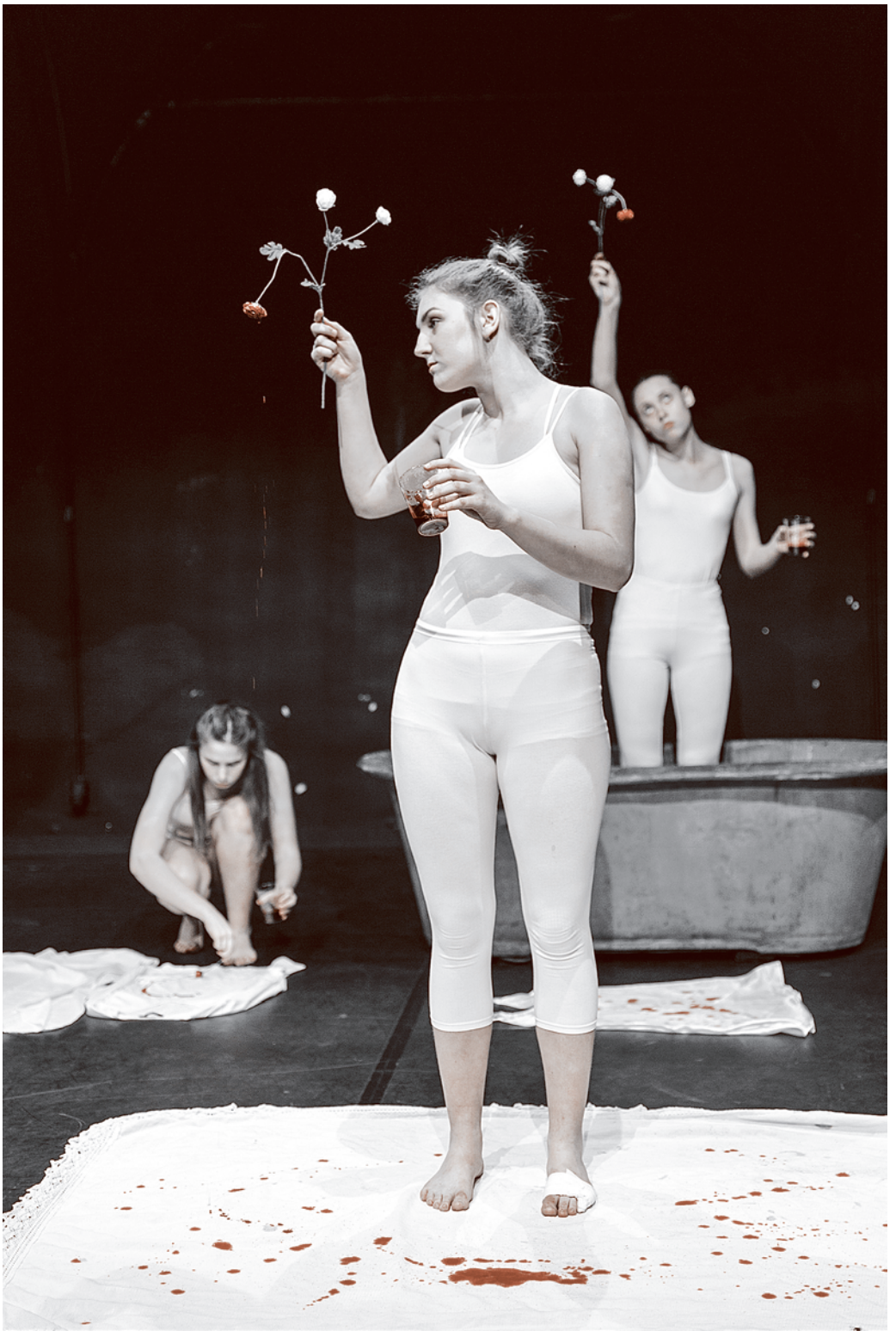
Mladi v predstavi Rdeči utop ustvarijo svoj kozmos fragmentirane rdečine vsakega človeškega bitja.

Skozi utop v gibu se prebijajo v nove dimenzije, postavljajo si nove začetke in iz njih izpeljejo novi svet, s katerim reflektirajo današnjega.

Razsežnosti so nepredstavljive, včasih odvrtaajoče. Spretno transformirajo vsakdanje zgodbe in jih v navidezno nemogočih podobah povezujejo v dekadentno fikcijo, ki jo lahko zamenjamo za realnost.

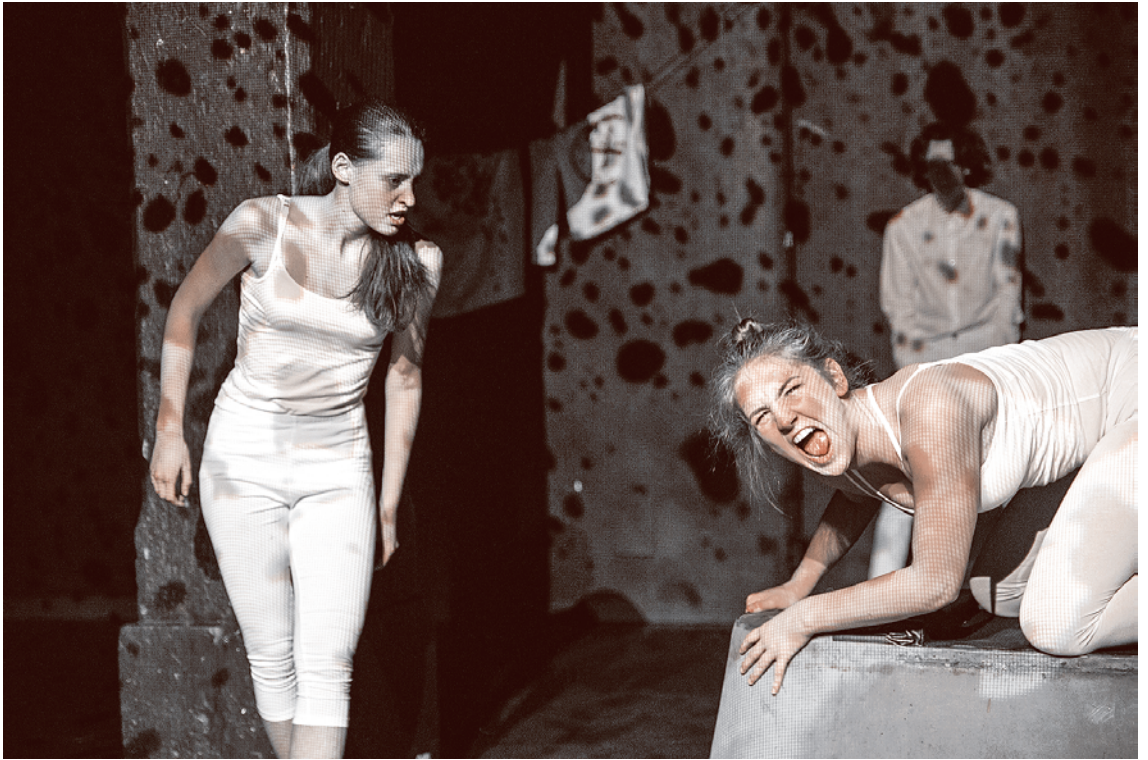

Skozi utop v gibu se prebijajo v nove dimenzije, postavljajo si nove začetke in iz njih izpeljejo novi svet, s katerim reflektirajo današnjega.

Utop predstavlja nov začetek. Toda, je začetek le bližanje koncu? Je z neselektivnostjo premen smotrno nadaljevati?

**Smo nepredstavljivo že zamenjali
za sedanost?**

Rděči ůtop

Eden izmed pomembnih profesionalnih nivojev projekta se dogaja prav ta trenutek, ko članek pišemo. Na avdiciji izbrani predstavniki mladostnikov vsake države partnerice so sedaj v Nemčiji. Skupaj z režiserko Tijano Zinajč ustvarjajo koprodukcijsko predstavo, katere osnova je besedilo, napisano na podlagi pridobljenih intervjujev vseh udeležencev projekta iz vseh držav partneric. Besedilo je napisala francoska avtorica Nadège Prugnard.

Avtorska predstava mednarodne skupine mladostnikov, ki bo nastajala pod strokovnim vodstvom pripoznane slovenske režiserke, bo nato potovala po Sloveniji, Italiji, Nemčiji in Franciji ter svoje popotovanje zaključila v Veliki Britaniji.

Vsak profesionalni mladinski projekt, ki je bodisi izrasel na domačih tleh bodisi skozi mednarodna povezovanja, prinaša zlasti nova znanja in sveže kulture ter umetnosti žejne mladostnike. Vzpostavlja mlade, ki kot ključni člen soustvarjajo in razvijajo utopično-progresivno misel o prihodnosti. Ponosni smo, da smo del tako ključnega in lepega procesa odraščanja in učenja. Projekti z mladimi, ki jim dajemo vidnost in z njimi gradimo skupnost, so več kot le običajne produkcije, so temeljni del našega raziskovanja in preizpraševanja vloge sodobnega avtorskega gledališča na ravni refleksije vsakdanjega življenja.

**V Babilonu
Živeti – In
Preživeti**
*Katarina
Bogataj*

Gledalca v intimni dvorani gledališča Glej pričaka platno s sedmimi obrazy, ki - vsak za sebe - potujejo skozi nekaj, v čemer lahko prepoznamo dvom, frustracijo, ekstatično veselje... Paleta najrazličnejših emocij, za katere bi težko rekli, da so zgolj »mlačne«. Spremlja jih babilonsko blebetanje, v katerem vsake toliko prepoznamo besedo ali stavek, ki zveni kot naš notranji glas, pomešan med glasove preostale publike. Platno se zatemni, osvetli se scena. Pred nami je *Café Evropa*, prostor strukturiranega kaosa.

Mlada igralska zasedba je v nekakšnem polkrogu razporejena po prostoru. Prostor z leve in desne omejujeta dve kavarniški mizici, vsaka na svojem koncu prizorišča, sicer majhen prostor pa je dinamiziran z dvignjenim in osvetljenim odrom. Figure pred nami so nekaj trenutkov popolnoma negibne, kar v gledalcu vzbudi še dodatno pričakovanje. Na skrajni levi se **dekle** z nazaj počesanimi lasmi, očali in v ugledni službeni opravi (Manca Dečman) nenadoma dvigne in predstavo odpre z navodili bontona v gledališču. Razloži nekaj zakonitosti dramskega žanra, kar gledalca za trenutek zmede, saj ni popolnoma prepričan, če je to že dejanski začetek predstave ali zgolj vljudno (a brezkompromisno) opozorilo pred samo izvedbo. Ko taisto dekle prične komunicirati še z ostalimi figurami, pa smo nedvomno prepričani v to, da se pred nami že nekaj časa odvija namerna, pozorno preiščena performativna aktivnost.

Medtem, ko se prvo dekle sprehaja do ene, druge, tretje soigralke (in enega soigralca), uvodni del predstave že napoveduje spremembo dramskega ritma. Zdaj eden za drugim zaživijo tudi drugi obrazy, ki jim je bilo vdahnjeno življenje, in izmenično pripovedujejo svojo zgodbo, vsak na svoj način. Gledalec v likih, ki mu jih pogumno in neposredno predstavijo mladi igralci, mestoma prepozna samega sebe. Soočen je s svojimi občutki, dvomi, željami, ki se lahko čez čas izkažejo za lažne ... V likih, ki so jih nadobudni

igralci tako detajlno psihološko obarvali, lahko prepoznamo različne frustracije, ki tako ali drugače pestijo sodobno družbo (in ne samo mlajše populacije).

Prednost te intimne, manjše dvorane z omejenim številom obiskovalcev je prav v tem, da je občinstvo neposredno soočeno z liki, ki jih uteleša eksplozivna mladostniška vnema. Igralci dajejo občutek, da so že stari znanci odrskih desk ter brez kančka strahu ob pripovedovanju svojega besedila strmijo v publiko, ob čemer dobimo občutek, da se njihov pogled zažira v prav vsakega izmed nas in nas osebno sprašuje (ter pri tem preizkuša iskrenost gledalca do samega sebe), če se tudi mi kdaj počutimo tako kot oni: ljubljani, pa vendar neljubljani, svobodni, pa vendar nesvobodni, srečni, pa vendar nesrečni.

Kot se stopnjuje interakcija igralcev s publiko, se stopnjujejo tudi zgodbe njihovih likov, ki so vse bolj intenzivne in čustveno nabite: samozavestni **fant** z navidez trdno prezenco (Almedin Kajtazović) je v resnici poln dvomov, saj se v življenju spopada s težkimi življenjskimi okoliščinami. To na odru v vsej svoji polnosti pride do izraza, ko ga soigralke počasi, pa vendar z gotovostjo, pričnejo ovijati v povoje, ki postajajo vse bolj tesni, kar lahko razumemo kot metaforo za stvarne življenjske tegobe, zaradi katerih se počutimo negibne, okamenimo. Igralec se tako ovit in za trenutek negiben prične valjati po tleh ter se tako s svojo vztrajnostjo uspe rešiti spon, ki jih piše življenje, njegova nadaljnja pripoved pa nam vseeno da vedeti, da njegove borbe na tej točki še zdaleč ni konec. **Dekle** z odštekano frizuro, divjim make-upom in žarečimi očmi (Tina Malenšek), ki (ponovno le na videz) uteleša lik svobodnjakinje (*free spirit*) in je npr. že ničkolikokrat obiskala Pariz (s čimer namiguje, da je ekstravagantnost del njenega vsakdanjika), v resnici najbolj od vsega ceni prav stik z domačimi (v tem primeru z babico), ki ji vendarle pomenijo več kot katerakoli materialna dobrina.

Njeni »plehki« pojavi bi na prvo žogo verjetno pripisali kaj drugega, s spremljanjem izpovedi lika pa se pred nami odpira popolnoma drugačna, nepredvidljiva, pa vendar tako poznana vsebina mladenke, ki kljub vsemu ni tako »nekonvencionalna«, v kar bi rada prepričala druge – v tem primeru občinstvo. Sama sebi je zgradila ječo – ustvarila (in tudi zapolnila) je kalup v obliki vloge, za katero je prepričana, da jo mora po mnenju zunanjih opazovalcev tudi opravljati. V tem je tudi nadvse prepričljiva, vse dokler ni soočena s samo seboj in svojimi – lahko bi rekli banalnimi – človeškimi potrebami. Visoko in dolgolaso **dekle**, ki svojo zgodbo pripoveduje ob spremstvu diaprojekcije (Nina Žerdin), deluje kot povsem običajno dekle s povsem običajnim življenjem: povezana je s svojo družino, poletja preživlja na taborih ipd. Pa vendar smo ob koncu njene pripovedi soočeni s krutim dejstvom, da niti sama ni popolnoma prepričana, če so grozodejstva, ki ji jih v resnici povzroča lastna družina, nekaj povsem običajnega tudi pri drugih najstnikih, ali se upravičeno počuti prizadeto. Gledalci smo tako soočeni z vsemi zamolčanimi zgodbami posameznikov, ki se le na videz kažejo kot srečni in brezskrbni ljudje. Popolnoma drugačno perspektivo življenja predstavlja **dekle**, ki je oblečeno izrazito zrelo (Anna Andolšek), prvi vtis pa podkrepi še s svojo mimiko in gestami. Prepričano vase prične opisovati sliko življenja, kot si ga predstavlja v prihodnosti: čudovito, napolnjeno z družinskim veseljem in srečo, a hkrati ne zanemari tudi svoje kariere, katere uspehi se manifestirajo z vizijo lepe pisarne s čudovitim pogledom, pa celo časa za hobije ji nikoli ne bi primanjkovalo! Upanje na takšno idilično življenje se nam zdi še posebej blizu, ko se v mladosti znajdemo v neugodnih situacijah in se soočamo z različnimi odtenki eksistencialne krize, sami sebe pa prepričujemo, da se bo vse to slej ko prej nenazadnje le uredilo; takrat se še ne zavedamo, da življenje samo po sebi nikoli ne postane popolnoma čedno in brezskrbno. Sprva samozavestno

govornico glasovi ostalih likov v ozadju ob pripovedovanju o njenih iluzijah pričnejo (najprej skoraj neopazno) zasmehovati, kar pa se proti koncu prelevi v pošasten krohot *realnosti*, ki nas včasih lahko tako zelo kruto spusti na trdna tla.

In nenazadnje, **dekle** v rdeči obleki in z belim ogrinjalom (Kaja Savodnik), ki je na začetku zapeljivo in polno upanja prodajalo svoje srce, na koncu pred nami razpada kot bitje, ki se je pričelo zavedati, da nikomur – ne glede na akcijsko ponudbo – ni dovolj mar, da bi jo odrešil muk samote in negotovosti.

Popestritev dramskega dogajanja – in svojevrstno rdečo nit – zagotovo predstavlja anksiozno **dekle**, ki zaman ves čas išče belo čokolado s karamelo in lešniki (Laura Antončič). Ne katerekoli čokolade, ne »zgolj« *klasične* mlečne čokolade z lešniki, temveč prav belo čokolado, z lešniki IN karamelo. Po divjem iskanju, pri katerem se nekajkrat za trenutek pojavi na prizorišču, komunicira s publiko, nato pa ponovno v sekundi izgine, na koncu pride do spoznanja, da je bila čokolada, katero je ves čas tako goreče iskala, navsezadnje ona sama in s tem simbolično zaključi svoje hrepenenje za nečim, kar se je izkazalo za plod njenih notranjih frustracij.

Dogajanje fluidno teče od začetka do konca, vmes pa je dinamizirano z zunanjim glasom – lahko bi rekli nekakšnim *big brother*-jem, ki igralski zasedbi zapoveduje njihove nadaljnje aktivnosti: da naj telovadijo, se zabavajo... Ciklično dogajanje je tako nekajkrat grobo prekinjeno z glasom, ki ga lahko zopet povežemo z našimi notranjimi ukazi, ko ne vemo točno, zakaj nekaj počnemo, a se nam na neki točki zazdi, da bi to pač morali narediti bodisi zaradi pritiskov družbe bodisi zaradi naših fiksnih idej, kako in kaj početi v življenju. Sistem na koncu popolnoma razpade s stopnjevanim kaosom, ki ga prekine izstreljena puška konfetov, ki – glede na besedilo avtorske pesmi razpadajočega se dekleta – predstavlja

metulje, torej živali, ki so same po sebi vsakdanje, pa vendar v njih lahko zaznamo svojevrstno mističnost in nedosegljivost.

Predstava *Café Evropa* pod mentorstvom Vida Klemenca in Anje Pirnat skozi oči mladeži današnji družbi nedvomno nastavlja ogledalo, in to na precej suveren način. Na plan privrejo konkretne življenjske situacije, s katerimi se lahko poistoveti ne samo najstniško, temveč tudi starejše občinstvo. Zgodbe sedmerih likov nas s pomočjo svojih pripovedi v formi (notranjega) dialoga vodijo do nekakšne katarze, v kateri pa vseeno dominira občutek sreče in obenem zadovoljstva, da smo razumljeni in da v tem Babilonu vendarle nismo sami, četudi nam svet kdaj poskuša dokazati nasprotno. Kakorkoli že, mlada igralska ekipa zagotovo predstavlja potencial slovenskega gledališča, predstava pa je vsekakor vredna ogleda.

Nastalo v sklopu projekta Artfiks / Artkusije
Recenzentka: Maja Šorli
Lektorica: Sabina Žakelj

**Evropo Smo
Odklopili Z
Aparatov
Matic Ferlan**

Glejev oder so v okviru projekta ID: BABYLON prevzeli mladi amaterski igralci. Anna Andolšek, Laura Antončič, Manca Dečman, Almedin Kajtazović, Tina Malenšek, Kaja Savodnik in Nina Žerdin so skupaj z Vidom Klemencem in Anjo Pirnat zasnovali predstavo, ki temelji na refleksiji o Evropi. Z materialom res spretno žonglirajo, saj staro celino gnetejo kot kos gline, kot unijo narodov, kot idejo novega sveta, kot nedosežen ideal, kot dom, kot razpadajočo stvarino.

Četudi je v gledališkem projektu, ki je pripeljal do predstave *Café Evropa*, eden od postulatov ta, da so igralci predstavniki mlade generacije in da z gledališčem tako na odru kot pod njim nimajo daljše zgodovine izkušenj, je sedmerica zadano izpeljala nad pričakovanji. K temu je gotovo botrovalo dejstvo, da je bila tematika bolj kot ne življenje njih samih; igrali so glas mlade Evrope. Z bolj ali manj naključnimi sovrstniki so opravili krajše pogovore, nakopičen material pa je postal srčika predstave. V caféju Evropa so s publiko kofetkali: kontrolfrik pronicljiva hiperaktivka in razgledana Evropejka iz učbenika (Manca Dečman); kaotično običajno dekle, ki v navalu občasnih živčnih zlomov neutrudno išče samo sebe (Laura Antončič); new age hippie valley girl razvajenka, ki je pod pudrom konkretno krvava (Tina Malenšek); psihično ranjeno dekle, ki si to taji s svojo otroško naivno prikupnostjo (Nina Žerdin); plašen senzibilen mišek s klasičnim primerom krize identitete, ki glumi ego nabitexa (Almedin Kajtazović); postavno merlinmonrojsko dekle, ki ve, da je več kot galanten fisis, a svojega potenciala ne zna izkoristiti (Kaja Savodnik); in dekle, ki je veliko obetalo, a so vmes prišli hiša, otroci in mož, ki živi za tradicionalistične vatican-approved vrednote (Anna Andolšek). V glavnem – lijevo lice novog svijeta.

Gledalca v predstavo uvede *freeze-screen* prizor, ko so igralci nepremično polkrožno razporejeni po odru, vsak s svojo izbrano pijačo pred seboj. Za njimi se vrtil video

z njihovimi obrazi v različnih grimasah. Celotno predstavo pa povezuje big brother – posnet glas iz ozadja, ki nastopajočim deli navodila. Vsak lik se izraža preko ene same scene, ki pa je lahko razdeljena na več krajših sekvenc. Tako na primer iskalka lastnega jaza celo predstavo panično teče naokoli in išče svojo belo čokolado s karamelo in lešniki. Kabaret lepotica večkrat servira EPP vsebino, kjer *»za kozarec vina in slabo šalo«* prodaja svoje srce – Kaja Savodnik je zagotovo ena od igralk, ki se je krasno stopila s svojo vlogo in gledalca drži v suspenzu cel čas trajanja svojih scen. Ostali liki pa svoje prizore izvedejo v kosu. Izobražena mladenka, ki je v svoji inteligentnosti že skoraj malo naduta, občinstvu najprej razloži pravila vedenja v teatru, nato pa z vsakim soigralcem izvede krajšo interakcijo. Poshy hipsterka po krajšem pogovoru z občinstvom razloži, da je eden njenih največjih strahov dan, ko ji bo umrla babica. Socialno anksiozen mladenič, skrit pod pretvezo samozavesti, se gledalcu odpre – razloži, da je celo njegovo življenje v bistvu samo igra. Soigralke ga s povoji zavijejo v nekakšen prisilni jopič družbenih spon; liku se uspe osvoboditi in s tem doseže lastno katarzo. Veselo prikupno dekle kaže svoje družinske fotografije, a ob njih razlaga težko nasilno ozadje. Nina Žerdin čudovito, s premišljeno psihologizacijo portretira svoj lik in pri tem poskrbi za uravnoteženo rast napetosti, ko se vedno bolj zgrožena zaveda, da tako življenje ne more biti normalno (mantranje retoričnega vprašanja: *»Saj tako je pri vseh, a ne?«*).

Presežek predstave pa je zagotovo scena, ko prej ambiciozna mlada ženska samo sebe na dnevni bazi zatira z zavoljo ideje o popolni družini. *»Dobra mati ... Da spoštuje moškega, da se zna obnašati, da ne bo imela recimo otroka v vozičku, ona se bo pa zraven sprehajala v eni kijklci, vsa cipasta.«* Anna Andolšek je vlogo odigrala neverjetno prepričljivo, gledalci smo bili zamaknjeni v nekakšnem krču. Prizor je insceniran kot intervju, kjer so ostali igralci v vlogi

spraševalcev in poslušalcev. A hitro postane jasno, da gre za samorefleksijo osrednjega lika, soigralci pa so glasovi v glavi, ki se njenim odločitvam posmehujejo in jo pomilujejo. Napetost se stopnjuje in zaključi s krčevitim besom in dih jemajočim monologom, ki pa ga Andolšek začini še s pravimi solzami in tako občinstvo zares pusti potešeno.

Café Evropa je novodobni Babilon – kraj, kjer sočasno bivajo različni profili, različne identitete, različne zgodbe. Predstava dobesedno, predvsem pa tudi simbolno daje glas generaciji, ki je v kontekstu evropskega življenja pogosto spregledana, neslišana, nepomembna. Kaos v dogajanju se stopnjuje do te mere, da v grlu resnično začutimo propad opevanega ideala. Evropo smo odklopili z aparatov in naredili prostor za nov svet in nov čas.

Prvič objavljeno na maticferlan.com

**Razmišljujoča
Mladina In Kje
Bo Gledališče
Nekoč**

Inga Remeta

V sezoni 2018/2019 smo se z našimi mladostniki odločili raziskovati in natančneje definirati, kaj (nam) pomeni Evropa. Biti Evropejec/ka? Kaj nam pomenijo družina, jezik, vrednote, tradicija? Kaj nam pomeni državljanstvo? In kaj potni list? Kaj so meje in kako močno nas zaznamujejo? Kako vidimo in doživljamo sebe v pretoku časa in sprememb, ki jih Evropa prinaša?

Z našo mlajšo skupino mladostnikov smo pod strokovnim mentorstvom Leje Jurišić in Maje Šorli v oktobru pričeli ustvarjalni proces, ki je skupino vodil skozi razmišljanja, raziskovanja in preizkušanja meja sebe v kontekstu današnjega časa in sveta.

Ekipa, ki je sprva štela enajst posameznikov in posameznic, na koncu pa jih je ostalo pet pogumnih, se je odločila uprizoriti enega ključnih procesov, ki zaznamujejo življenja tako žensk kot tudi moških. Menstruacijo, menstrualni cikel. Njen ali naš utop.

Delo umetniške ekipe je tudi tokrat temeljilo na avtorskem pristopu in metodah spodbujanja razmišljanja in izpostavljanja lastnega mnenja in lastnega odnosa do materije; ustvarjanja kreativnega prostora, ki zagotavlja svobodo izražanja in ustvarjanja, definiranja lastne misli in lastnih stališč.

Tako so aprila na oder postavili premiero predstave *Rdeči utop*, ki reflektira lastno misel in odnos mladostnikov do teme, ustvarjalni proces je bil strokovno voden in usmerjan v gledališko postavitev. Na oder smo postavili še eno izključno avtorsko predstavo mladostnikov in jim tako zagotovili čas in prostor, da »povzdignejo« svoj glas in povedo, kako oni vidijo današnji čas in svet, ne da bi jih skozi to cenzurirali, usmerjali ali omejevali. Avtorsko gledališče je moment opolnomočenja tako mladostnikov kot teme, o kateri komunicirajo. Prav ta moment je ključen in nanj moramo biti pozorni.

Predstava *Rdeči utop* je tudi projekt uspešnega mednarodnega sodelovanja Gledališča Glej, ki ga tokrat gradimo s partnerji iz Velike Britanije (Strange Town), Nizozemske (Theaterschip), Finske (Finlands Svenska Ungdomsförbund FSU r. f.) ter Slovenije (SNG Nova Gorica). Gledališče Glej je nosilec in idejni vodja projekta z imenom 4ID, pobuda zanj pa se je rodila skozi ustvarjalen proces z najstniki, ki smo ga izvajali na mednarodni konferenci v Denverterju (NL) v začetku leta 2018.

4ID bo svoj vrhunec doživel oktobra, ko se bomo partnerji s skupinami mladostnikov, udeležencev projekta srečali v Ljubljani. Delovni teden bo zaznamovan s **predstavitvami produkcij (5 predstav)**, ki so jih partnerji na isto temo ustvarili v preteklem letu, **mednarodnimi gledališkimi delavnicami (5 delavnic) ter s koprodukcijo**. Koprodukcija bo predstavljala trenutek presečišča idej, odnosa in materialov, ki so mladostnike držav partneric najbolj zaznamovale v kontekstu tem, ki so v tem času najbolj zaznamovale mlade v Evropi.

Gledališče Glej skozi svoja mednarodna partnerstva pri projektih dela z mladimi prinaša tako nove (drugačne) metode dela kot tudi osvežitev in pretok mnenja, stališč in pogleda mladostnikov na današnji čas. Reflektira stanje, doživljanje in življenje mladih v Evropi in to skozi prizmo nacionalnega nivoja umešča v mednarodni kontekst.

Projekt *Generacija generaciji* s svojimi nivoji sodelovanja (mednarodni, nacionalni in lokalni nivo) tako prav gotovo ostaja inovativen in pomemben člen v verigi dela z mladimi in opolnomočenjem njihove prisotnosti v današnjem času.

Gledališče Glej

Društvo Gledališče Glej
Gregorčičeva 3
1000 Ljubljana
www.glej.si
info@glej.si

Glej, list
Letnik 11, št. 3

Urednica: Tery Žeželj
Slovenski jezikovni pregled: Svetlana Jandrič
Oblikovanje in prelom: Grupa Ee /
Mina Fina, Ivian Kan Mujezinović
Fotografija: Ivian Kan Mujezinović

Izdalo Gledališče Glej
Tisk: Štane Peklaj
Naklada: 300

ISSN 1855-6248

Podpirajo nas:
Ministrstvo za kulturo RS, Mestna občina Ljubljana,
Ministrstvo za javno upravo, JSKD, ŠOLI v Ljubljani,
Gooja, Društvo za promocijo glasbe, Radio
Študent, Evropska komisija (program Erasmus+ in
Ustvarjalna Evropa, podprogram Kultura)

Glej, ekipa

Inga Remeta
predsednica društva
vodja programa
producentka
inga@glej.si

Umetniški svet
Jure Novak, Anja Pirnat,
Barbara Poček, Inga Remeta,
Tjaša Pureber

Barbara Poček
vodja izobraževalnih in rezidenčnih programov
mednarodni projekti
producentka
barbara@glej.si

Anja Pirnat
vodja projektov
producentka
anja@glej.si

Tjaša Pureber
odnosi z javnostmi
tjasa@glej.si

Grega Mohorčič
vodja tehnike
grega@glej.si

Klemen Švikart
tehnična podpora
klemen@glej.si

Tajništvo
info@glej.si
rezervacije@glej.si

Gostoljubje
Gašper Pirnat, Nina Šafer,
Paulina Pia Rogač, Kaja Šavodnik

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Sofinancira program
Evropske unije
Ustvarjalna Evropa

Mestna občina
Ljubljana

Erasmus+

Jskd
JAVNI SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA KULTURNE DEJAVNOSTI

šou
v Ljubljani

stiks
društveno stičišče ŠOU v Ljubljani

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

9 771855 624000